

990801-1

Když se podíváme pozorněji na výklad v Genezi o stvoření (kap. 1), nemůže nám především ujít, že nic stvořeného nebylo dokonalé (eventuelně výborné), nýbrž pouze dobré (v. 4, 10, 12, 18, 21, 25), teprve šestý – nebo pátý? – den velmi dobré (v. 31). Kierkegaard si hraje s myšlenkou, že Bůh měl zvláštní plán, v jehož rámci bylo nutné připustit nedokonalost (dokonce vinu, hřích). Ale už takový Řehoř z Nyssy měl za to, že nějaká dokonalost by znamenala konec, ale konec že je neslučitelný s nekonečností Boží, takže – to z toho vlastně vyplývá, i když to nebylo takto vysloveno – ani sám Stvořitel není dokonalý ve smyslu „dovršený“; a podobnou funkci má u Whiteheada myšlenka tzv. „konsekventní povahy boží“. To ovšem souvisí také s kdysi rezolutně vyhlašovanými vlastnostmi božími, jako je všemohoucnost: držet myšlenku všemohoucnosti znamená nepřipouštět, že stvoření světa a člověka byl experiment, který byl spojen s nezbytným rizikem. Ale máme-li vzít vážně myšlenku stvořitelského činu či spíše dlouhodobé stvořitelské aktivity, pak musíme buď připustit, že to jinak nešlo – anebo že to stvořitel teprve zkoušel. Eventuelně by mohlo platit obojí zároveň, totiž že to jinak nešlo než pomocí zkoušky a omylu.

(Písek, 990801-1.)